

КОМУНАЛЬНИЙ ЗАКЛАД
«ЗАПОРІЗЬКА СПЕЦІАЛЬНА
ЗАГАЛЬНООСВІТНЯ ШКОЛА-ІНТЕРНАТ
«ОРИЄНТИР»
Запорізької обласної ради

Наша адреса:

69001, м. Запоріжжя, вул. Кронштадтська, 17

зупинка транспорту «Набережна»
(маршрути №№ 73, 83, 85, 99, тролейбус № 14,
орієнтири - магазин «Україночка», школа №37),

телефон директора: (061)224-05-35, 0677394846

телефон заступників директора:
(061)224-05-33

телефон шкільного лікаря: (061)224-11-71

e-mail: Internat_Orientir@i.ua

наш сайт: int5.ucoz.ua

**50 років школі,
де бачать серцем**

Керівництво школи-інтернату «Орієнтир»

ТИХОМИРОВА ГАННА ВОЛОДИМИРІВНА

директор Запорізької спеціальної загальноосвітньої школи-інтернату «Орієнтир», спеціаліст вищої категорії, вчитель-методист. Закінчила Мелітопольський державний педагогічний інститут, Класичний приватний університет. Педагогічний стаж роботи – 22 роки, з них 13 років обіймає керівні посади. Школою-інтернатом керує з 2010 року.

ДИМОВА ІРИНА ТИМОФІЇВНА

заступник директора з навчально-виховної роботи, учитель хімії, спеціаліст вищої категорії, вчитель-методист. Закінчила Мелітопольський державний педагогічний інститут.

КОЖУШКО ОКСАНА ОЛЕКСАНДРІВНА

заступник директора з навчально-виховної роботи, учитель фізики, спеціаліст вищої категорії, старший учитель. Закінчила Запорізький державний університет, здобуває другу вищу освіту в Бердянському державному педагогічному університеті за спеціальністю «корекційна освіта».

ДРЮЧЕНКО ОЛЕНА ВОЛОДИМИРІВНА

заступник директора з виховної роботи, учитель української мови та літератури, спеціаліст вищої категорії, старший вчитель. Закінчила Запорізький державний університет, здобуває другу вищу освіту в Національному педагогічному університеті ім. М.П. Драгоманова за спеціальністю «тифлопедагогіка».

ДИМОВА ТЕТЯНА ГРИГОРІВНА

заступник директора з господарчої роботи, закінчила Хмельницький національний університет за спеціальністю "менеджмент невиробничої сфери".

Школа-інтернат «Орієнтир» - це велика родина вихованців та їх батьків, усіх працівників школи, ветеранів педагогічної праці, випускників, друзів та помічників школи-інтернату.

Наш навчальний заклад як спеціальний для дітей з вадами зору розпочав свою роботу у вересні 1966 року і став називатися спеціальною школою-інтернатом №5 для слабозорих дітей. Дотепер навчальний заклад зберігає статус школи-інтернату для дітей з вадами розвитку, у 2011 році він отримав ім'я «Орієнтир».

За 50 років існування навчальний заклад для слабозорих та незрячих дітей 47 разів відправляв у доросле життя випускників 10 та 12 класів, тільки з 2000 року 150 учнів 12-х класів отримали атестати про повну загальну середню освіту й майже всі, незважаючи на вади здоров'я, продовжили професійне навчання.

А в соціальних мережах Інтернету сьогодні зареєстровано більше ніж півтисячі випускників та учнів інтернату.

У вересні 2016 року школа-інтернат «Орієнтир» святкує свій золотий ювілей.

Від минулого до сьогодення

1966-1983 роки

Перший директор
Круглова Ганна Іванівна

Школа починає свою історію з наказу по Запорізькому обласному відділу освіти від 1 червня 1966 року №98 «Про впорядкування мережі шкіл-інтернатів та дитячих будинків області». Запорізьку спеціальну загальноосвітню школу-інтернат №5 для дітей із малозабезпечених сімей було реорганізовано в загальноосвітню школу №37 та школу-інтернат №5 для слабозорих дітей. Директором школи-інтернату призначено Круглову Ганну Іванівну.

До навчального закладу було прийнято 160 вихованців з багатьох областей України, а також дітей з республік Радянського Союзу: Молдавії, Росії, Білорусії. Під керівництвом Ганни Іванівни у навчальному закладі було сформовано ґрунтовну систему навчання, виховання та реабілітації слабозорих дітей, накопичено цінний досвід роботи з дітьми з особливими потребами.

За час роботи на посаді директора з 1966 по 1983 року Ганна Іванівна налагодила зв'язок з науковими колами Радянського Союзу. Зокрема, на базі школи-інтернату проводили свої наукові дослідження видатні тифлопедагоги Земцова Марія Іванівна (1903-1989), що відображено у науковому дослідженні «Навчання сліпих та слабозорих дітей», а також Щеглова А.А., Чигринова І.П. та інші дослідники.

За вагомий внесок у справу навчання та виховання підростаючого покоління перший директор Круглова Г.І. відзначена нагрудним значком Міністерства освіти УРСР «Відмінник народної освіти», орденом Президії Верховної Ради СРСР «Знак Пошани».

1983-1991 роки

Директор школи-інтернату
у 1983-1991 роках
Коваль Галина Іванівна

У 1983-1991 р.р. у школі-інтернаті функціонує щорічно по 20-22 класи, враховуючи і нульові (підготовчі класи). Значна увага приділяється виховній та реабілітаційній роботі. Було створено кабінети кулінарії, ручної праці, комуністичного виховання, географічний майданчик. З 1985 року почав працювати кабінет логопеда. Для вихованців викладаються факультативи «Квітникарство», «Основи правових знань». Крім того, постійно працюють гуртки: математичний, атеїстичний, комуністичної ідеології, краєзнавчий, хорівий, вокальний, юних натуралістів, поезії, «Учись учитися», «Умілі ручки», «Флорист», «У гостях у казки».

Щороку відбувались туристичні походи в рамках експедиції «Моя батьківщина - СРСР»: на острів Хортицю, в урочище Домаха, на півострів Крим тощо.

1991-2010 роки

З 1994 року учні школи-інтернату починають отримувати професійні навички з допрофільного курсу «Класичний масаж» та на пільговій основі вступають до Генічеського медичного училища.

Створена в навчальному закладі система гурткової та факультативної роботи дає можливість вихованцям школи брати участь у різноманітних обласних, регіональних, всеукраїнських та міжнародних конкурсах дитячої та юнацької творчості. Дитячі творчі колективи школи декілька років підряд ставали лауреатами Всеукраїнських конкурсів «Повір у себе», «Співає юнь України», «Чисті роси». На одному з таких конкурсів у м. Києві вокалістці Ганні Криль було присвоєно звання «Дитина року».

За ініціативи директора Волобою Івана Івановича у 1999 році було створено дитячий духовий оркестр - єдиний в інтернатній системі Запорізької області.

Волобой Іван Іванович,
директор школи у 1991-2009 роках,
Заслужений вчитель України

Від 2010 року

Нові історичні реалії життя українського суспільства вимагають від спеціальної освіти нових підходів до справи всебічної реабілітації дітей з особливими потребами. Тому новий директор Тихомирова Ганна Володимирівна починає свою діяльність зі зміни статуту та назви навчального закладу. У 2011 році спеціальна загальноосвітня школа-інтернат №5 отримала назву «Орієнтир». Трудовий колектив ЗСЗШ «Орієнтир» постійно спрямовує свою діяльність на розвиток, створення найбільш комфортних і результативних умов для навчання, виховання, реабілітації та соціальної адаптації вихованців з вадами зору.

Директор школи від 2010 року
Тихомирова Ганна Володимирівна

3 грудня 2014 р. було урочисто відкрито музей Запорізької спеціальної загальноосвітньої школи-інтернату «Орієнтир». Створений він за ініціативи випускників 2013-2014 навчального року. На своєму випускному вечорі 29 травня 2014 року діти вручили директору школи-інтернату Тихомировій Ганні Володимирівні «Капсулу часу» із заповітом відкрити її на Вечорі зустрічі випускників у 2024 році, а до того зберігати цю «Капсулу» в Музеї шкільних перемог. 1 вересня 2014 року почалося оформлення перших експозицій музею.

Школа, де бачать серцем

Запорізька спеціальна загальноосвітня школа-інтернат

ОРІЄНТИР

Школа світлих надій

Анна Хосма

Alexey Koto

Зіроні

Навчальний заклад допоміг сотням дітей повірити в себе, розвинути свої таланти та здібності, обрати майбутню професію. Сьогодні вдячні випускники вітають рідну школу з ювілеєм.

Владимир Шапиро, кандидат филологических наук (годы обучения: 1990–2000 гг.)

– Могу сказать, что школа и моя первая учительница Стеценко Людмила Петровна дали мне путевку в жизнь. Помогли адаптироваться в обществе и стать собой. Очень хочется пожелать школе много благодарных учеников. Чтобы они выходили из нее радостные, счастливые и, конечно, здоровые!

Вадим Гетьман, директор частной христианской общеобразовательной школы в г. Эджвуд (шт. Вашингтон, США) (годы обучения: 1985–1990 гг.)

– Школьное время очень ценно для меня: я получил те навыки, которые стали ключевыми в моей дальнейшей жизни. Там были созданы благоприятные условия: лечебная физкультура, хорошие кабинеты, профессиональные педагоги, а самое главное – такой микроклимат, который способствовал комфортному обучению и адаптации детей с особыми нуждами. Остались самые теплые воспоминания о прекрасных преподавателях, в частности – моей первой учительнице Надежде Петровне Шмидт. Она произвела на меня неизгладимое впечатление – своей манерой выражать мысли, способностью организованно построить учебный процесс. Профессионализм первой учительницы очень важен для каждого ребенка. Сейчас, когда я сам работаю в сфере образования, и мне приходится принимать на работу учителей, я это понимаю. Я не был бы тем, кем являюсь сейчас, если бы не «Ориентир»!

Михаил Билук, массажист-реабилитолог в клинике Диасервис (годы обучения: 1989–2001 гг.)

– Я благодарен людям, которые создали такое учебное учреждение, как «Ориентир». Отдаю дань уважения своей первой учительнице, которая воспитала меня, научила дружить, ценить то, что имеешь. Я до сих пор общаюсь со своими одноклассниками. Можно сказать, что эта школа своего рода клуб по интересам. Ведь на самом деле многим незрячим людям тяжело социализироваться.

Особую благодарность хочу выразить Василию Федоровичу Диденку, он помог мне выбрать жизненный путь. Его уроки вдохновили меня на то, что я сам начал заниматься физической реабилитацией.

Наталія Голищенко, преподаватель украинского языка в Торговом колледже ЗНУ (годы обучения: 2002–2005 гг.)

– Найкращі й найциріші побажання хочу висловити школі. Дуже важливою і доленосною для мене стала зустріч з Вірою Андріївною Лобановою. Вважаю її найкращим у світі викладачем української мови. Саме завдяки цій людині я обрала свій життєвий шлях. Я хочу побажати всім людям, які мають вади зору, забути про свою хворобу й намагатися знаходитися серед зрячих людей, адаптуватися до звичайного життя. Про себе скажу, що при вступі до університету навіть не подавала свою довідку про інвалідність, своїми знаннями досягла червоного диплому. Намагаюся взагалі не акцентувати увагу, що маю поганий зір, і не хочу, щоб до мене ставилися як до інваліда. Навчальний заклад «Ориентир» допоміг зрозуміти, що навіть незрячій людині відкриті всі шляхи. Я сподіваюся, що ще повернуся до школи у ролі вчительки і зможу навчити дітей позитивного ставлення до життя.

Денис Кучеренко, юрист, вице-президент Запорожского областного центра культурного развития «Парнас» (годы обучения: 1989–2001 гг.)

– Своим ученикам школа дает крепкий фундамент для становления личности и реализации себя в жизни. Нас воспитывали на хороших моральных принципах. Дали понять, что даже инвалидность не должна останавливать человека на пути к достижению цели. Пусть школа с каждым годом становится все лучше и при этом сохраняет свои добрые старые традиции. Учителям желаю терпения и хороших учеников. И конечно хотелось бы, чтобы было меньше больных детей.

У школі-інтернаті «Орієнтир» працювали Заслужені вчителі України

ВОЛОБОЙ ІВАН ІВАНОВИЧ
директор школи-інтернату
у 1991–2009 роках

СКРИПНИК ЗОЯ МИКОЛАЇВНА
заступник директора
з навчально-виховної роботи
у 2001–2015 роках

КАПІТОНОВА ВАЛЕНТИНА СТЕПАНІВНА
заступник директора з навчально-виховної
роботи у 1983–2011 роках, вчитель-дефектолог,
нагороджена медаллю А.С. Макаренка.

Сьогодні у школі працюють 46 вчителів та вихователів вищої категорії. 13 педагогів мають звання «старший вчитель», 12 – «старший вихователь», а 11 вчителів – звання «вчитель-методист», практичний психолог школи має звання «психолог-методист». Нагороджені нагрудним знаком «Відмінник освіти України» чотири педагоги.

ДУДКІНА НІНА ІВАНІВНА
вчитель фізики, вчитель вищої
категорії, має педагогічне
звання «вчитель-методист»,
нагороджена нагрудним знаком
«Відмінник освіти України»

ЗАХЛЮПАНИЙ
ВАСИЛЬ ОЛЕКСАНДРОВИЧ
вчитель української мови
та літератури, вчитель вищої
категорії, має педагогічне
звання «вчитель-методист»,
нагороджений нагрудним знаком
«Відмінник освіти України»

СТЕЦЕНКО
ЛЮДМИЛА ПЕТРІВНА
вчитель початкових класів,
вчитель вищої категорії,
нагороджена нагрудним
знаком «Відмінник освіти
України»

ТАТАРЕНКО
НІЛА ІВАНІВНА
вчитель української мови
та літератури, вчитель вищої
категорії, має педагогічне
звання «вчитель-методист»,
нагороджена нагрудним знаком
«Відмінник освіти України»

8 вчителів школи-інтернату вже мають спеціальну дефектологічну освіту, а ще 13 педагогів здобувають другу вищу освіту в Національному педагогічному університеті ім. М.П. Драгоманова за спеціальністю «тифлопедагогіка». Вчителі та вихователі, які працюють із незрячими дітьми, є членами Всеукраїнської громадської організації «Асоціація тифлопедагогів України».

БАЙША
ОЛЕКСАНДРА ОЛЕКСАНДРІВНА
тифлопедагог, вчитель
початкового класу незрячих
дітей, спеціаліст другої категорії,
керівник міжпредметного
методичного об'єднання
корекційної освіти

ДИДЕНКО
ВАСИЛЬ ФЕДОРОВИЧ
тифлопедагог, вчитель
лікувальної фізкультури,
викладач курсу «Класичний
масаж», спеціаліст вищої
категорії, має педагогічне
звання «вчитель-методист»

МАЛИШ
НАТАЛЯ ОЛЕКСАНДРІВНА
тифлопедагог, вчитель
біології, індивідуального
навчання незрячих дітей,
спеціаліст першої категорії

ЧУЧКО
ЛЮДМИЛА ФЕДОРІВНА
тифлопедагог, вчитель історії
та права, індивідуального
навчання незрячих дітей,
спеціаліст вищої категорії,
має педагогічне звання
«старший учитель»

СИВЕНЮК
НАДІЯ ВОЛОДИМИРІВНА
тифлопедагог, вчитель
початкового класу
незрячих дітей,
спеціаліст першої
категорії

50 років досвіду

Комунальний заклад «Запорізька спеціальна загальноосвітня школа-інтернат «Орієнтир» Запорізької обласної ради працює як спеціальна школа-інтернат для дітей з вадами зору з 1966 р., а з 2011 р. навчає також і незрячих вихованців. Навчальний заклад надає загальну середню освіту слабозорим та незрячим дітям шляхом спеціального організованого навчально-виховного процесу в комплексі з корекційно-розвитковою роботою, медичною реабілітацією.

До школи-інтернату зараховуються діти з 6 років з різними патологіями зору. Зараз у школі навчається 265 дітей, з них 89 – інваліди дитинства.

Освітній процес у школі здійснюється з урахуванням стану здоров'я дітей. Зміст, форми й методи навчання, наявність спеціальних засобів забезпечують збереження зору вихованців. Це 12-річна навчальна програма, наповнюваність класів до 12 учнів, навчання за підручниками зі збільшеним шрифтом та шрифтом Брайля, рельєфними картами, таблицями й посібниками, особливі санітарні норми, наявність обов'язкових вправ для зняття зорової напруги та особливий режим роботи під час занять, застосування індивідуальних окулярів, луп, приладів для збільшення шрифту, особливі корекційні заняття (соціально-побутове орієнтування, ЛФК, ритміка, розвиток мовлення, групова та індивідуальна корекція вад), посилений логопедичний та соціально-психологічний супровід. На базі школи діти отримують допрофесійну освіту за спеціальностями «Класичний масаж», «Перукар-модельєр».

Лікувально-діагностична база школи дозволяє підтримувати та постійно контролювати зорові функції, здійснювати фізіотерапевтичні процедури з електростимуляції, світлолікування, комп'ютерних тренувань та тренувань резервів акомодатії. Для цього у шкільному фізіопроедурному кабінеті наявні спектральні апарати АСО, стимулятори зору, тренажер для стимуляції сітківки ока, макостимулятор, апарати низькочастотної магнітотерапії тощо.

Після офтальмологічних оглядів діти отримують курс реабілітаційного лікування (двічі на рік). У середньому щорічно проводиться більше 13 тис. процедур.

На уроці у початковій школі

Клас для навчання незрячих учнів

У шкільному фізіотерапевтичному кабінеті

Принтер для друку шрифтом Брайля

Робота на уроці із застосуванням апарату АЛАДІН

Робота на уроці із застосуванням лупи

Офтальмологічний кабінет

До школи-інтернату приймаються діти зі зниженим зором віком від 6 років:

- з гостротою зору 0,5-0,4Д на оці, яке краще бачить, зі стерпною корекцією;
- з більш високою гостротою зору - у разі прогресуючих або частих рецидивних захворювань, а також за наявності астенотичних явищ, що виникають під час читання та письма на близькій відстані.

З 2011 року до навчання у школі-інтернаті приймаються незрячі діти. Для них створено спеціальний блок. Їх навчанням займаються досвідчені тифлопедагоги.

Щоб стати учнем "Орієнтиру", дитина повинна пройти обласну психолого-медико-педагогічну комісію та отримати направлення (Витяг ОПМПК), пройти співбесіду із психологом школи-інтернату, щоб встановити психологічну готовність дитини до навчання.

Для реабілітації учнів із вадами зору в школі-інтернаті «Орієнтир» створено такі умови:

- комплексна медична, соціально-психологічна й педагогічна реабілітація учнів із вадами зору;
- наповнюваність класів – до 12 учнів;
- методика викладання навчального матеріалу враховує гостроту зору учнів та особливості зорових вад;
- можливість вчитися у класах із поглибленим вивченням англійської мови;
- денний сон для вихованців 1-3 класів та для ослаблених дітей усіх вікових груп;
- для цілодобового перебування учнів у школі-інтернаті облаштовані затишні спальні кімнати;
- безкоштовне 5-разове харчування;
- у другій половині дня з дітьми працюють вихователі, проводяться різноманітні корекційні заняття, гурткова робота, вихованці отримують фізіотерапевтичні процедури.

Школа-інтернат «Орієнтир» - це школа світлих надій для особливих дітей, яка дає їм можливість знайти свій шлях у житті, відчувати себе потрібними людям та щасливими!

